

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.5.2022
COM(2022) 613 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

**om Kroatiens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om
Kroatiens konvergensprogram 2022**

{SWD(2022) 613 final} - {SWD(2022) 640 final}

RÅDETS REKOMMENDATION

om Kroatiens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Kroatiens konvergensprogram 2022

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241³, genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. Den bidrar till den ekonomiska återhämtningen och till genomförandet av hållbara och tillväxtfrämjande reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen, och stärker resiliensen och den potentiella tillväxten i medlemsstaternas ekonomier. Den bidrar också till hållbara offentliga finanser och ökar tillväxt och jobbskapande på medellång och lång sikt. Det högsta ekonomiska bidraget per medlemsstat inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens uppdaterades den [XX] juni 2022, i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/2411.

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Den 24 november 2021 antog kommissionen den årliga översikten över hållbar tillväxt, som inledde 2022 års europeiska planeringstermin. I översikten togs vederbörlig hänsyn till det gemensamma åtagandet på det sociala toppmötet i Porto i maj 2021 om att fortsätta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Den 25 mars 2022 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2022 års årliga översikt över hållbar tillväxt. Den 24 november 2021 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även rapporten om förvarningsmekanismen, enligt vilken Kroatien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning⁴. Samma dag antog kommissionen förslaget till 2022 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitik och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som rådet antog den 14 mars 2022.
- (3) Rysslands invasion av Ukraina, som följde tätt inpå den globala pandemin, har avsevärt förändrat den geopolitiska och ekonomiska situationen. Invasionens påverkan på medlemsstaternas ekonomier har märkts exempelvis genom högre priser på energi och livsmedel och svagare tillväxtutsikter. De ökande energipriserna slår särskilt hårt mot de mest utsatta hushållen som redan lever i energifattigdom. EU märker också av en exceptionell ström av människor på flykt från Ukraina. I detta sammanhang utlöstes den 4 mars 2022 direktivet om tillfälligt skydd⁵ för första gången. Det ger fördrivna människor från Ukraina rätten att lagligen stanna i EU och att få tillgång till skolgång och utbildning, arbete, hälso- och sjukvård, bostad och social välfärd.
- (4) Med hänsyn till den snabbt föränderliga ekonomiska och geopolitiska situationen återupptar den europeiska planeringsterminen den breda politiska samordningen vad gäller ekonomi och sysselsättning 2022, samtidigt som en utveckling sker i enlighet med genomförandekraven i faciliteten för återhämtning och resiliens, enligt vad som angavs i 2022 års årliga översikt över hållbar tillväxt. Genomförandet av de antagna återhämtnings- och resiliensplanerna är viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna behandlar alla eller en betydande del av de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdades i 2019 och 2020 års planeringsterminer. De landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 är dessutom lika relevanta för återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241, förutom eventuella landsspecifika rekommendationer som utfärdats fram till den dag då den ändrade planen lämnades in.
- (5) Den allmänna undantagsklausulen är aktiverad sedan mars 2020⁶. I sitt meddelande av den 3 mars 2021⁷ förde kommissionen även fram sin ståndpunkt att beslutet om huruvida den allmänna undantagsklausulen ska avaktiveras eller fortsätta att gälla bör fattas efter en samlad bedömning av läget i ekonomin och att det viktigaste

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁵ Rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG, med följden att tillfälligt skydd införs (EUT L 71, 4.3.2022, s. 1).

⁶ Meddelande från kommissionen till rådet om aktivering av den allmänna undantagsklausulen i i stabilitets- och tillväxtpakten, COM(2020) 123 final, 20.3.2020.

⁷ Meddelande från kommissionen till rådet: *Ett år efter utbrottet av covid-19: finanspolitiska insatser*, COM(2021) 105 final, 3.3.2021.

kvantitativa kriteriet bör vara nivån på den ekonomiska aktiviteten i EU eller euroområdet jämfört med förkrisnivåerna (slutet av 2019). Ökad osäkerhet och stora nedåtrisker i de ekonomiska utsikterna på grund av kriget i Europa, liksom exceptionella höjningar av energipriserna och fortsatta störningar i leveranskedjorna, motiverar en förlängning av den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten under hela 2023.

- (6) I enlighet med riktlinjen i rådets yttrande av den 18 juni 2021 om konvergensprogrammet 2021 mäts den finanspolitiska inriktningen för närvarande bäst som en förändring i de primära utgifterna (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan), exklusive covid-19-relaterade tillfälliga åtgärder, men inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder, i förhållande till den potentiella tillväxten på medellång sikt⁸. För att bedöma om den nationella finanspolitiken är försiktig och dess sammansättning gynnsam för en hållbar återhämtning som är förenlig med den gröna och den digitala omställningen granskas, förutom den övergripande finanspolitiska inriktningen, även utvecklingen i nationellt finansierade⁹ primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan och exklusive tillfälliga nödåtgärder i samband med covid-19-krisen) och investeringar.
- (7) Den 2 mars 2022 antog kommissionen ett meddelande med en allmän vägledning för finanspolitiken 2023 som syftade till att stödja förberedelserna av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram och på så sätt stärka den politiska samordningen¹⁰. På grundval av de makroekonomiska utsikterna i vinterprognosen 2022 anser kommissionen att det bör ske en övergång från en stödjande aggregerad finanspolitisk inriktning 2020–2022 till en i stort sett neutral aggregerad finanspolitisk inriktning 2023, även om det måste finnas en beredskap att agera om den ekonomiska situationen förändras. Kommissionen meddelade att de finanspolitiska rekommendationerna 2023 även i fortsättningen bör se olika ut för olika medlemsstater och ta hänsyn till eventuella spridningseffekter över gränserna. Kommissionen uppmanade medlemsstaterna att låta vägledningen återspeglas i sina stabilitets- och konvergensprogram. Kommissionen åtog sig att noga följa den ekonomiska utvecklingen och anpassa sin vägledning efter behov, senast i planeringsterminens vårpaket i slutet av maj 2022.
- (8) När det gäller den finanspolitiska vägledningen av den 2 mars 2022 beaktas i de finanspolitiska rekommendationerna för 2023 de försämrade ekonomiska utsikterna, den ökade osäkerheten och ytterligare nedåtrisker samt den högre inflationen jämfört med vinterprognosen. Mot bakgrund av dessa överväganden bör de finanspolitiska insatserna vara inriktade på att öka de offentliga investeringarna i den gröna och den digitala omställningen och en tryggad energiförsörjning och hålla uppe köpkraften i de mest utsatta hushållen för att mildra effekterna av de ökade energipriserna och bidra till att begränsa inflationstrycket till följd av andrahandseffekter genom riktade och tillfälliga åtgärder. Finanspolitiken måste förbli flexibel så att den kan anpassas efter

⁸ Beräkningarna av den finanspolitiska inriktningen och dess delar i denna rekommendation är kommissionens uppskattningar baserade på de antaganden som ligger till grund för kommissionens vårprognos 2022. Kommissionens beräkningar av den potentiella tillväxten på medellång sikt inkluderar inte den positiva effekten av reformer som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen och som kan stärka den potentiella tillväxten.

⁹ Som inte finansieras med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder.

¹⁰ Meddelande från kommissionen till rådet: *Finanspolitisk vägledning för 2023*, COM(2022) 85 final, 2.3.2022.

de snabbt föränderliga omständigheterna, och anpassas till länderna efter deras finanspolitiska och ekonomiska situation, även vad gäller deras utsatthet för krisen och tillströmningen av fördrivna människor från Ukraina.

- (9) Den 14 maj 2021 lämnade Kroatien in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 20 juli 2021 antog rådet sitt beslut om godkännande av bedömningen av återhämtnings- och resiliensplanen för Kroatien¹¹. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Kroatien på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.
- (10) Den 28 april 2022 lämnade Kroatien in sitt nationella reformprogram för 2022 och den 29 april 2022 sitt konvergensprogram för samma år, i enlighet med artikel 4 i förordning (EG) nr 1466/97. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 ska Kroatiens halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen också återspeglas i 2022 års nationella reformprogram.
- (11) Den 23 maj 2022 offentliggjorde kommissionen 2022 års landsrapport för Kroatien¹². Den innehöll en bedömning av hur väl Kroatien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog 2019, 2020 och 2021, och en utvärdering av Kroatiens genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, med utgångspunkt i resultattavlan för återhämtning och resiliens. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte alls eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar, inbegripet dem som uppstått till följd av Rysslands invasion av Ukraina. I landsrapporten behandlades också Kroatiens framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå EU:s överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning, liksom framstegen med att nå FN:s mål för hållbar utveckling.
- (12) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Kroatien och resultatet offentliggjordes den 23 maj 2022¹³. Kommissionen drog slutsatsen att Kroatien inte längre hade några makroekonomiska obalanser. Framför allt har viktiga framsteg gjorts för att minska den privata skuldsättningen och nettoutlandsskulden, medan den offentliga skulden fortfarande är hög men på väg att minska, vilket ledde till avsevärda förbättringar före pandemin.
- (13) Den 20 juli 2020 rekommenderade rådet Kroatien att under 2020 och 2021 vidta alla nödvändiga åtgärder, i linje med den allmänna undantagsklausulen, för att

¹¹ Rådets genomförandebeslut av den 6 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Kroatiens återhämtnings- och resiliensplan (ST 10149/2021).

¹² SWD(2022) 613 final.

¹³ SWD(2022) 633 final.

ändamålsenligt hantera pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen. Kroatien rekommenderades också att, när de ekonomiska förhållandena medger det, driva en finanspolitik som syftar till att nå en sund offentligfinansiell ställning på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, samtidigt som investeringarna ökas. Enligt uppgifter som validerats av Eurostat minskade Kroatiens offentliga underskott under 2021 från 7,3 % av BNP 2020 till 2,9 % 2021. Kroatiens finanspolitiska åtgärder bidrog till den ekonomiska återhämtningen under 2021, samtidigt som de tillfälliga krisstödsåtgärderna minskade från 3,3 % av BNP 2020 till 2,1 % 2021. De åtgärder som Kroatien vidtog 2021 var i linje med rådets rekommendation av den 20 juli 2020. De diskretionära budgetåtgärderna som regeringen antog 2020 och 2021 var i de flesta fall tillfälliga eller kompenserades med uppvägande åtgärder. En del av de diskretionära åtgärder som regeringen antog 2021 var emellertid inte tillfälliga eller kompenserades med uppvägande åtgärder, utan bestod främst av en sänkning av inkomst- och bolagsskatten med totalt 0,5 % av BNP. Enligt uppgifter som validerats av Eurostat uppgick den offentliga bruttoskulden 2021 till 79,8 % av BNP.

- (14) Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna i 2022 års konvergensprogram är försiktigt för 2022 och gynnsamt därefter. Regeringen beräknar att BNP i fasta priser kommer att öka med 3,0 % under 2022 och med 4,4 % under 2023. Som jämförelse visar kommissionens vårprognos 2022 en högre real tillväxt i BNP på 3,4 % 2022 och en lägre tillväxt på 3,0 % 2023, där skillnaden i huvudsak speglar de kroatiska myndigheternas lägre förväntningar på tillväxt i hushållens reala konsumtion under 2022. I 2022 års konvergensprogram förväntar sig regeringen att det samlade underskottet kommer att minska något till 2,8 % av BNP under 2022 och till 1,6 % 2023. Den lätta ökningen 2022 återspeglar främst tillväxten i den ekonomiska aktiviteten och avvecklingen av de flesta krisåtgärder. Enligt programmet väntas den offentliga skuldkvoten minska till 76,2 % av BNP under 2022 och till 71,7 % under 2023. Utifrån de politiska åtgärder som var kända vid prognosens brytdatum förutses i kommissionens vårprognos 2022 ett underskott i de offentliga finanserna på 2,3 % av BNP under 2022 och 1,8 % av BNP under 2023. Underskottet är lägre än det som förutsågs för 2022 och högre än det som förutsågs för 2023 i konvergensprogrammet, främst på grund av att utgifterna för fasta bruttoinvesteringar och andra utgifter var lägre än vad kommissionen förväntade för 2022. Dessutom förutses i kommissionens prognos både något lägre inkomster och utgifter på grund av ändrade inflationsutsikter. I kommissionens vårprognos 2022 förutses en lägre offentlig skuldkvot på 75,3 % av BNP 2022 och en högre på 73,1 % av BNP 2023.

Utifrån kommissionens vårprognos 2022 beräknas den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt (10 års genomsnitt) till 2,2 %. Denna beräkning omfattar dock inte effekten av de reformer som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen och som kan stärka Kroatiens potentiella tillväxt.

- (15) Under 2022 har regeringen fasat ut de flesta av de åtgärder som vidtogs i samband med covid-19-krisen, så de tillfälliga krisstödsåtgärderna förväntas minska från 2,1 % av BNP 2021 till 0,4 % 2022. Det offentliga underskottet 2022 påverkas av de åtgärder som vidtogs för att motverka de ekonomiska och sociala effekterna av de höjda energipriserna, som i kommissionens vårprognos 2022 beräknas till 0,4 % av BNP 2022 och 0,2 % av BNP 2023¹⁴. Dessa åtgärder består främst av sociala transfereringar

¹⁴ Siffrorna motsvarar de årliga budgetkostnaderna för dessa åtgärder sedan hösten 2021, inbegripet löpande inkomster och utgifter liksom i förekommande fall åtgärder avseende kapitalutgifter.

till fattigare hushåll, företagsstöd och sänkta indirekta skatter på energikonsumtion. Åtgärderna är i de flesta fall tillfälliga. Om energipriserna förblir höga också under 2023 kan dock vissa av dessa åtgärder bli kvar. Vissa åtgärder omfattas inte, främst de generella nedskärningarna av de indirekta skatterna på energi. Det offentliga underskottet påverkas också av kostnaderna för att erbjuda tillfälligt skydd till fördrivna personer från Ukraina, som i kommissionens vårprognos 2022 beräknas till 0,1 % av BNP, både under 2022 och 2023¹⁵.

- (16) Den 18 juni 2021 rekommenderade rådet Kroatien¹⁶ att under 2022 upprätthålla en stödjande finanspolitisk inriktning, inbegripet den impuls som ges genom faciliteten för återhämtning och resiliens, samt att upprätthålla nationellt finansierade investeringar. Rådet rekommenderade också Kroatien att hålla ökningen av nationellt finansierade löpande utgifter under kontroll. Kroatien rekommenderades också att, när de ekonomiska förhållandena medger det, driva en finanspolitik som syftar till att nå en sund offentligfinansiell ställning och säkerställa hållbara offentliga finanser på medellång sikt, och samtidigt öka investeringarna för att främja tillväxtpotentialen.
- (17) Under 2022, förväntas enligt kommissionens vårprognos 2022 och inbegripet uppgifterna i Kroatiens konvergensprogram för 2022, den finanspolitiska inriktningen vara stödjande med -1,8 % av BNP, vilket rekommenderades av rådet¹⁷. Kroatien planerar att ge fortsatt stöd till återhämtningen genom att använda faciliteten för återhämtning och resiliens för att finansiera ytterligare investeringar, vilket rådet rekommenderade. Det positiva bidraget till den ekonomiska verksamheten från de utgifter som finansieras med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder, förväntas öka med 0,5 procentenheter av BNP jämfört med 2021. Nationellt finansierade investeringar förväntas ge ett expansivt bidrag på 0,4 procentenheter till den finanspolitiska inriktningen 2022¹⁸. Därför planerar Kroatien att upprätthålla de nationellt finansierade investeringarna, så som rådet rekommenderade. Samtidigt beräknas ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat nya åtgärder på inkomstsidan) under 2022 ge ett expansivt bidrag på 1,0 procentenheter till den övergripande finanspolitiska inriktningen. Detta betydande expansiva bidrag inbegriper den ytterligare effekten från åtgärderna för att motverka de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna (0,4 % av BNP) liksom kostnaderna för att erbjuda tillfälligt skydd till fördrivna personer från Ukraina (0,1 % av BNP), medan de högre utgifterna för insatsförbrukning, som delvis speglar en ökning av inflationen, också beräknas bidra till ökningen av de löpande nettoutgifterna. De senaste uppskattningarna från kommissionen visar därför att

¹⁵ Det totala antalet fördrivna personer från Ukraina till EU förväntas successivt öka till 6 miljoner till slutet av 2022, och den geografiska spridningen av dessa personer beräknas utifrån storleken på den diaspora som redan finns, den relativa befolkningen i den mottagande medlemsstaten och den faktiska spridningen av fördrivna personer från Ukraina inom EU i mars 2022. För budgetkostnader per person grundas beräkningarna på mikrosimuleringsmodellen Euromod från kommissionens gemensamma forskningscentrum, med beaktande av såväl kontantförmåner som människor kan vara berättigade till som naturaförmåner som utbildning och hälso- och sjukvård.

¹⁶ Rådets rekommendation av den 18 juni 2021 med avgivande av rådets yttrande om Kroatiens konvergensprogram 2021 (EUT C 304, 29.7.2021, s. 48).

¹⁷ Om indikatorn ligger på minus (plus) innebär detta att överskottet (underskottet) i de primära utgifterna är högre än den ekonomiska tillväxten på medellång sikt, vilket signalerar att finanspolitiken är expansiv (kontraktiv).

¹⁸ Bidraget från andra nationellt finansierade kapitalutgifter förväntas vara lätt kontraktivt, 0,1 procentenheter av BNP.

Kroatien inte har tillräckligt stor kontroll över ökningen i de nationellt finansierade löpande utgifterna under 2022.

- (18) I kommissionens vårprognos 2022 beräknas den finanspolitiska inriktningen under 2023 ligga på -0,7 % av BNP vid oförändrad politik¹⁹. Kroatien förväntas fortsätta att använda bidragen från faciliteten för återhämtning och resiliens under 2023 för att finansiera ytterligare investeringar i stöd för återhämtningen. Det positiva bidraget till den ekonomiska aktiviteten från de utgifter som finansieras med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder beräknas öka med 0,5 procentenheter av BNP jämfört med 2022. Nationellt finansierade investeringar förväntas ge ett lätt expansivt bidrag på 0,1 procentenheter till den finanspolitiska inriktningen 2023²⁰. Samtidigt beräknas ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat nya åtgärder på inkomstsidan) under 2023 ge ett i stort sett neutralt bidrag på -0,2 procentenheter till den övergripande finanspolitiska inriktningen. Detta omfattar effekter av utfasningen av vissa åtgärder mot höjda energipriser (0,2 % av BNP). Det i stort sett neutrala bidraget från nationellt finansierade löpande utgifter beror därför delvis på utfasningen av åtgärder för att motverka de stigande energipriserna enligt de nuvarande planerna.
- (19) I 2022 års konvergensprogram förväntas underskottet i de offentliga finanserna successivt minska till 1,6 % av BNP under 2024 och till 1,2 % 2025. Underskottet i de offentliga finanserna förväntas därför ligga kvar under 3 % av BNP fram till 2025. Enligt programmet väntas den offentliga skuldkvoten minska fram till 2025, till 68,9 % av BNP under 2024 och till 66,9 % under 2025. Utifrån kommissionens analys verkar riskerna för skuldållbarheten vara medelhöga på medellång sikt.
- (20) I enlighet med artikel 19.3 b och kriterium 2.2 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. De ska bidra till att åtgärda alla eller en betydande del av de ekonomiska och sociala utmaningar som beskrivs i de landsspecifika rekommendationerna till Kroatien från rådet i den europeiska planeringsterminen 2019 och 2020, förutom alla landsspecifika rekommendationer som hade utfärdats fram till den dag då planen antogs.
- (21) Framför allt åtgärda planen de landsspecifika rekommendationerna genom reformer för att stärka budgetramen, aktiva arbetsmarknadsåtgärder och en utbildningsreform för att förbättra tillgången till utbildning och kvaliteten på utbildningen och dess relevans för arbetsmarknaden. Utmaningarna inom det kroatiska hälso- och sjukvårdssystemet åtgärdas genom förbättrad effektivitet, kvalitet och tillgång samt finansiell hållbarhet, ett område som drabbades hårt av covid-19-pandemin. Dessutom åtgärda planen de landsspecifika rekommendationerna på dessa områden genom att påskynda minskningen av koldioxidutsläppen inom energisektorn och öka den totala energieffektiviteten samt genom att inrikta investeringarna på hållbara transporter och digital infrastruktur och digitala tjänster. Dessutom innehåller planen långtgående åtgärder för att förbättra den offentliga förvaltningens och rättssystemets effektivitet, förebygga, upptäcka och åtgärda korruption, förbättra företagsklimatet samt stödja investeringar i och den politiska relevansen av forskning och innovation.

¹⁹ Om indikatorn ligger på minus innebär detta att överskottet i de primära utgifterna är högre än den ekonomiska tillväxten på medellång sikt, vilket signalerar att finanspolitiken är expansiv.

²⁰ Bidraget från andra nationellt finansierade kapitalutgifter förväntas vara lätt kontraktivt, 0,1 procentenheter av BNP.

- (22) Genomförandet av Kroatians återhämtnings- och resiliensplan förväntas bidra till ytterligare framsteg avseende den gröna och den digitala omställningen. Åtgärder som stöder klimatmålen i Kroatien står för 40,3 % av planens totala tilldelning, medan åtgärder som stöder de digitala målen står för 20,4 % av planens totala tilldelning. Det fullständiga genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen, i enlighet med relevanta delmål och mål, kommer att bidra till att Kroatien snabbt kan återhämta sig från konsekvenserna av covid-19-krisen, samtidigt som landets resiliens stärks. Det systematiska deltagandet av arbetsmarknadens parter och andra relevanta berörda parter är fortfarande viktigt för att genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen ska lyckas, liksom annan ekonomisk politik och sysselsättningspolitik utanför planen, och för att säkerställa att fler känner ett egenansvar för den övergripande politiska agendan.
- (23) Kroatien har ännu inte lämnat in partnerskapsavtalet och de övriga sammanhållningspolitiska programdokumenten²¹. I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 ska Kroatien beakta de relevanta landsspecifika rekommendationerna i programplaneringen av de sammanhållningspolitiska fonderna 2021–2027. Detta är en förutsättning för att förbättra ändamålsenligheten och maximera mervärdet av det ekonomiska stöd som ska erhållas från de sammanhållningspolitiska fonderna, samtidigt som samordning, komplementaritet och enhetlighet mellan dessa fonder och andra unionsinstrument och fonder främjas. För att faciliteten för återhämtning och resiliens och de sammanhållningspolitiska programmen ska kunna genomföras på ett framgångsrikt sätt krävs också att investeringshinder avlägsnas till stöd för den gröna och den digitala omställningen och en balanserad territoriell utveckling.
- (24) Inom ramen för det mandat som EU:s stats- och regeringschefer gav i Versaillesförklaringen syftar REPowerEU-planen till att så snart som möjligt fasa ut Europeiska unionens beroende av import av fossila bränslen från Ryssland. I detta syfte fastställs de lämpligaste projekten, investeringarna och reformerna på nationell och regional nivå och på EU-nivå i dialog med medlemsstaterna. Målet med dessa åtgärder är att minska det totala beroendet av fossila bränslen och flytta importen av fossilt bränsle från Ryssland.
- (25) Kroatien har åtagit sig att fasa ut kolet i elproduktionen senast 2033. Under 2020 kom 28 % av den kroatiska energin i den slutliga energianvändningen (brutto) från förnybara resurser, vilket överskred landets mål med 20 %. Kroatien behöver öka minskningen av koldioxidutsläppen, även inom industrin, minska energiimportberoendet av Ryssland och vidta åtgärder för att främja integrationen i den inre marknaden. År 2021 stod importen av rysk gas för 22 % av det totala utbudet av naturgas, medan 57 % importerades genom den nya terminalen för flytande naturgas (LNG) som varit i drift sedan början av 2021. Gas och olja står för 30,3 % respektive 33,7 % av den kroatiska energimixen. Det rekommenderas att alla nya investeringar i gasinfrastrukturer och gasnät är framtidssäkrade, om möjligt, så att det

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159).

blir lättare att göra dem hållbara på lång sikt och i framtiden ställa om dem till hållbara bränslen.

När det gäller att utveckla förnybar, säker och prisvärd energi finns det fortfarande en stor potential i vind- och solenergin, som står för 2,1 % av energimixen (med andelar på 13 % respektive 1 % av den totala installerade elproduktionskapaciteten), samt i jordvärme. I syfte att förbättra energisystemets effektivitet, försörjningstryggheten och marknadsintegrationen är det viktigt att förenkla tillståndsförfarandena för förnybar energi, stödja utvecklandet av energisamhällen och tidigarelägga investeringar i förnybar energi, även i hushåll och för småskaliga system.

Elöverförings- och eldistributionsnät behöver uppgraderas ytterligare för att stödja den gröna omställningen, medan investeringar i lagring av el är av största betydelse för att hantera ett energisystem med en hög andel av förnybara resurser. Också inom uppvärmning och kylning behövs förbättringar, framför allt genom elproduktion eller för att ställa om från fossilbaserade system för fjärrvärme och uppvärmning av hushåll till direkta förnybara energikällor.

- (26) När det gäller energieffektiviteten krävs det åtgärder för att påskynda renoveringen av byggnadsbeståndet och öka utbudet av energieffektiva bostäder, särskilt subventionerat boende, samt påskynda ersättandet av gas- och oljepannor med värmepumpar och andra effektivare och mer miljövänliga lösningar. Dessutom krävs fler åtgärder för att minska oljeberoendet inom transportsektorn, framför allt genom att främja användningen av kollektivtrafiken och göra den ännu mer miljövänlig, använda intelligenta transportsystem, placera ut laddningsstationer för el- och vätgasfordon och utveckla transporterna på ett allmänt plan, investera i mobilitetsinfrastruktur samt öka användningen av utsläppsfria och utsläppssnåla fordon. Det kommer att behövas en ytterligare höjning av ambitionerna att minska utsläppen av växthusgaser, öka andelen förnybar energi och öka energieffektiviteten om målen i 55 %-paketet ska nås.
- (27) Även om den påskyndade omställningen till klimatneutralitet och utfasningen av fossila bränslen kommer att orsaka betydande omstruktureringsskostnader inom många sektorer, kan Kroatien, för att minska de socioekonomiska effekterna av omställningen i de regioner som påverkas mest, utnyttja mekanismen för en rättvis omställning inom ramen för sammanhållningspolitiken. Dessutom kan Kroatien använda Europeiska socialfonden⁺ för att förbättra sysselsättningsmöjligheterna och stärka den sociala sammanhållningen.
- (28) Mot bakgrund av kommissionens bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet för 2022, och dess yttrande²² återspeglas i rekommendation 1 nedan.
- (29) Den 10 juli 2020 anslöts den kroatiska kunan till den europeiska växelkursmekanismen II (ERM II) som ett förberedande steg mot att införa euron. För att bevara den ekonomiska och finansiella stabiliteten och uppnå en högre grad av hållbar ekonomisk konvergens, har de kroatiska myndigheterna åtagit sig att vidta särskilda politiska åtgärder när det gäller penningtvätt, företagsklimatet, den offentliga förvaltningen och domstolsväsendet. Kroatiens framsteg med att uppfylla de nödvändiga kraven för att få anta euron kommer att bedömas i 2022 års konvergensrapporter från Europeiska kommissionen och Europeiska centralbanken.

²² Enligt artikel 9.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Kroatien att 2022 och 2023 vidta följande åtgärder:

1. Under 2023 säkerställa att tillväxten i de nationellt finansierade löpande utgifterna är i linje med en neutral inriktning på politiken, med hänsyn till ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, bland annat med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens, REPowerEU och andra EU-fonder. Under perioden efter 2023 bedriva en finanspolitik som syftar till att på medellång sikt uppnå en sund offentligfinansiell ställning.
2. Fortsätta genomförandet av sin återhämtnings- och resiliensplan, i enlighet med de delmål och mål som angavs i rådets genomförandebeslut av den 20 juli 2021. Lämna in de sammanhållningspolitiska programdokumenten för 2021–2027 i syfte att avsluta förhandlingarna om dem med kommissionen och påbörja genomförandet av dem.
3. Diversifiera importen av fossila bränslen och minska det totala beroendet av fossila bränslen. Påskynda utbyggnaden av förnybara energikällor, framför allt genom att fokusera på vind, sol och jordvärme, bland annat genom småskalig produktion av förnybar energi, och genom att utveckla energisamhällen, framför allt genom att förenkla tillståndsförfarandena. Ytterligare uppgradera elöverförings- och eldistributionsnäten och investera i lagring av el. Öka insatserna för att minska energiefterfrågan genom att förbättra energieffektiviteten, framför allt i bostadshus, och minska beroendet av fossila bränslen vid uppvärmning och inom transportsektorerna.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*